A°. 1837. N°. 96.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 15 Augustus.

FRANKFORT, den 11den Augustus.

Berigten uit Napels van den 29sten Julij melden, dat het getal dagelijksche sterfgevallen aldaar den 27sten Julij op 65 was verminderd. Op het weinig bevolkte eiland Ischia zijn aan de cholera tusschen de 4 en 500 menschen gestorven. Te Palermo is thans het getal sterfgevallen op ongeveer 50 verminderd. Daarentegen heeft zich de ziekte te Catania en Syrakuse verspreid, waar het gepeupel, even als te Napels en Parijs, den waan voedt, dat het vergiftigd wordt. Er zijn daardoor even als te Napels jammerlijke onlusten ontstaan; terwijl de Cataneërs en Syrakusers in hunne woede zoo ver gegaan zijn, dat zij onderscheiden beambten der politie, alsmede den intendant der provincie, vermoord hebben. — Z. M. de Koning van Napels heeft zijne reis naar Sicilie niet geheel opgegeven; doch schijnt eene grootere afneming der ziekte te zullen afwachten. — De zomer gaat te Napels voorbij, zonder dat iemand van de zeebaden gebruik maken kan; het weder is daar sedert verscheidene maanden zeer schoon, maar niet zoo warm, als in gewone jaren. De nachten zijn reeds geheel herfstachtig. — Op de tijding, dat in de Abruzzen wegens de cholera mede onlusten waren ontstaan, zijn de renten te Napels 2 pCt. gedaald, doch spoedig weder gerezen op het bekomen van een telegraphisch berigt, dat alles aldaar tot rust wedergekeerd was.

— Uit Rome wordt den 1sten Augustus geschreven, dat twee gevallen, in het hospitaal aldaar voorgekomen, door de geneesheeren voor de Aziatische cholera zijn verklaard. Daar echter sedert geen ander geval voorgekomen is en de stad de beste gezondheid geniet, hoopt men, dat het kwaad zich niet verder zal verspreiden. De eerste verwarring was intusschen groot. Duizenden van in- en uitlanders verlieten des nachts en den volgenden dag de stad; men zegt, dat er bij de politie over de 4000 passen zijn afgegeven geworden. Twee dagen daarna was weder alles rustig en de luchtige zuidlander lacht en schertst over de misvattingen, welke in den eersten oogenblik van den schrik plaats hadden. Sommigen vreezen echter, dat men reeds te vroeg juicht, daar de ziekte steeds zeer wonderlijk bij hare eerste verschijning te werk gaat.

— Te Genua zijn sedert den 12den Julij mede dagelijks eenige cholera-gevallen voorgekomen.

— De jongste berigten uit Hanover stemmen genoegzaam daarin overeen, dat er nog geen plan gemaakt is om de bestaande constitutie te wijzigen; dat ook te Carlsbad, waar de Koning zich thans bevindt, daaromtrent niets zal beslist worden, maar dat de eerstvolgende vergadering van de staten, zoo als die nu zijn zamengesteld, zal afgewacht worden, om aan die vergadering de voordragten mede te deelen, welke de Koning zal meenen te moeten doen. Binnen de eerste maanden zal men dus dienaangaande niets naders vernemen, terwijl het staatsbestuur intusschen op den voet van de tegenwoordige constitutie voortgaat.

Van den 12den Augustus.

Berigten uit Napels van den 1sten dezer melden het volgende: Er worden op nieuw troepen naar Sicilie gezonden; het eerste regement Zwitsers is benevens eene afdeeling gendarmen gisteren middag om 4 uur op drie stoomschepen derwaarts vertrokken. Zijne Majesteit de Koning heeft heden ochtend onze stad verlaten; waarheen, weet men nog niet. De monarch is naar den kant van Calabrië gegaan; er zijn hem drie rijtuigen met officieren gevolgd. In de Abruzzen in de nabijheid van Aquila hebben zeer ernstige onlusten plaats gehad; hetzelfde wordt uit Puglie gemeld, waar zich het volk overal geweldadigheden tegen de overheden veroorlooft, moorden op moorden pleegt, ja zich zelfs tegen de gewapende magt verzet. Het vermoeden, dat Prins *Karel* en Engeland daarbij in het spel zijn, vindt te Napels steeds meer geloof.

ZWITSERLAND.

De Zurichsche Courant behelst het volgende: Prins *Lodewijk Bonaparte* heeft Amerika verlaten, waar geene belofte hem verpligt te blijven. Naar Engeland overgekomen, wenscht hij zijne zieke moeder in het kanton Thurgau te kunnen bezoeken. Zijne aankomst in Zwitserland was reeds verkondigd geworden; volgens de jongste tijdingen is hij nog in Engeland, en tracht eene reispas naar Zwitserland te bekomen.

LONDEN, den 6den Augustus.

De Spaansche gezant de heer *d'Arguilar*, heeft dezer dagen aan het bureau van buitenlandsche zaken met den burggraaf *Palmerston* herhaalde conferentien gehad, waarin ongetwijfeld gehandeld is over het intrekken van zekere belastingen, aan welke de Britsche goederen, komende uit Gibraltar en met Spaansche schepen naar andere havens van Spanje vervoerd, tot dusverre onderhevig waren; alsmede over het toelaten van vreemde steenkolen, ten gebruike van vreemde stoombooten, tegen eene betaling van 2 pCt. in de havens van Barcelona, Alicante, Cadix en Corrunna.

De berigten uit New-York, tot den 17den, doen zien, dat de aldaar aangebragte tijding, van het failleren der Amerikaansche huizen te London, niet dien ongunstigen indruk gemaakt heeft, als in Engeland wel verwacht werd, uit hoofde de belanghebbende personen in New-York bij bewuste huizen dien slag genoegzaam vooruit gezien schijnen te hebben. Ook hebben zich aldaar het publiek vertrouwen en de fondsen, die aanvankelijk door deze tijding eenigzins gedrukt werden, weldra op nieuw hersteld. Overigens zijn met het paketschip *Engeland*, met hetwelk deze berigten aangebragt zijn, tevens 500,000 dollars specie voor onderscheiden handelhuizen alhier ontvangen.

PARIJS, den 10den Augustus.

Het *Journal des Debats* komt heden in een tweede artikel terug op de zaak van de ontbinding der kamer, en dat wel hoofdzakelijk, zoo het schijnt, om, ten gevolge van de aanmerkingen van andere bladen, dat hetzelve in veertien dagen tijds van gevoelen veranderd was, eerst de ontbinding afgeraden had, omdat het ministerie in de tegenwoordige kamer zeker was van de meerderheid, en thans die ontbinding voorstond, — dit strijdig gevoelen, door eene eenzijdige beschouwing van de zaak, zooveel mogelijk overeen te brengen. Wat men intusschen over het veranderd gevoelen van het *Journal* denken mag, men houdt het voor bewezen, dat dit blad zich niet zoo stellig omtrent de ontbinding zou uitlaten, indien zij geen vast besloten maatregel ware. Men meent nu, dat de ordonnantie van ontbinding in de eerste dagen van September zal worden uitgevaardigd, dat de kieskollegiën tusschen den 5den en 10den November zullen vergaderen, zoo dat de nieuwe kamer nog in December kan bijeenkomen.

Van den 11den Augustus.

De volgende télégrafische dépêche is heden afgekondigd:

Bordeaux 9 Augustus, 6 ure des avonds."

«Den 30sten is *Espartero* te Fortanete aangekomen; denzelfden dag bezette *Oraa* Mosqueruela, na eenige vijandelijke bataljons geslagen te hebben, die zich tegen zijne beweging verzetteden. — Een bulletin, den 4den Augustus te Saragossa door den gouverneur bekend gemaakt, berigt, dat eene sterke divisie Carlisten, in de rigting van Belchite, is aangekomen, en Mosquela en Blesa-Zuara bezetten. De expeditie van Kastilie was den 31sten in de omstreken van Roa, zonder bekende rigting."

— Volgens deze dépêche handhaaft don *Carlos* zich steeds in het gebergte van Cantavieja; en de generaals der Koningin pogen, den kring om hem naauwer toe te halen, terwijl de Carlistische expeditien, kortelings uit Navarre gekomen, in Kastilië eene afwending zoeken te maken.

— Er heerscht heden eene groote levendigheid bij het ministerie van binnenlandsche zaken. Verscheidene dépêches zijn naar de departementen gezonden, en wij zien de télégrafen in bestendige beweging. Men denkt, dat de minister *de Montalivet* voorloopige orders geeft voor de op handen zijnde verkiezingen voor de nieuwe Kamer.

— Te Valenciennes hebben onlusten plaats gehad tusschen de reizende kooplieden en de kooplieden uit de stad. Er hebben verscheidene arrestatien plaats gehad.

— Van de Spaansche grenzen meldt men, dat *Espartero* niet alleen geweigerd heeft den post als minister van oorlog aan te nemen, maar zijn ontslag als opperbevelhebber van het Noorder leger heeft verzocht. — De beide Carlistische expeditien van *Guergué* en *Zariateguy* hebben zich vereenigd, en zijn te Lerma, zeven uren van Burgos, deze laatste stad bedreigende. — Uit Madrid schrijft men van den 3den Aug., dat het ministerie meer dan ooit gezind is, zich in de armen van Engeland te werpen, om zich zoodoende ook geld te verschaffen."

AMSTERDAM, den 12den Augustus.

Wij vernemen dat de Koning aan den kolonel *Bake* een octrooi heeft toegestaan voor de uitvinding van eene nieuwe wijze van bevestiging der ijzeren spoorstaven op de houten onderleggers; welke wijze van bevestiging zich door hare soliditeit en mindere kostbaarheid onderscheidt.

— De berigten uit Londen van den 10den dezer melden, dat de heer *Hume*, ten gevolge van *O'Connel's* ondersteuning tot vertegenwoordiger van Kilkeny is benoemd.

— De jongste, over Engeland ontvangen tijdingen van Lissabon gaan tot den 31sten Julij. Zij zijn gewigtig; op dien dag was Lissabon in de uiterste onrust en in den grootsten angst. De maarschalk *Saldanha* had zich voor de partij van het charter verklaard. Te Centra had hij zich aan de spits eener partij lanciers geplaatst, die den 27sten van Lissabon waren gedeserteerd. Aan de vestingwerken der hoofdstad werd gearbeid, om dezelve in staat van verdediging te brengen. In den omtrek van Lissabon heeft het gouvernement geen' enkelen soldaat van het legioen, om tegen de aanvallen der insurgenten te stellen, ten zij de kanonniers van het kasteel van Balem; en nog heeft men vele moeite om te beletten, dat laatstgemelden tot volkomene rebellie overslaan. Men gelooft, dat de Charteristen op de hoofdstad zullen aanrukken; een gedeelte der nationale garde wil de constitutie gehandhaafd hebben, en aangezien de thans aan het bewind zijnde partij het voornemen heeft aangekondigd, om zich tot op het uiterste te verdedigen, voorziet men, dat er veel bloed zal kunnen vergoten worden.

Men verzekert, dat, ware de Koningin niet ziek geweest, haar gemaal *Saldanha* zoude hebben gevolgd.

De Koningin is nog altijd de gevangene der nationale garde. Te Lissabon en in de provinciën blijft het gros des volks zich onzijdig houden.

ARNHEM, den 14den Augustus.

De Akensche Courant behelst een verslag van de wedrennen, welke aldaar in de vorige week plaats hadden. Het volgende is daarvan een uittreksel.

Eerste dag.

De hooge verwachting, waartoe de voorloopige aankondigingen van het wedrennen dit jaar aanleiding gaven, zijn reeds op den eersten dag meer dan bevredigd. Nooit waren er misschien op het vaste land, met uitzondering van Parijs, zoo vele uitstekende paarden bijeen; nog nooit was wellігt de strijd zoo belangrijk, en de snelheid, met welke de baan werd afgelegd, zoo groot als thans. De beste renners, wier roem bij vrienden van dezen wedstrijd in gansch Europa gevestigd is, waren hier te zamen, om onderling den kamp te beginnen, en zelfs de overwonnene kon met eere het veld ruimen, daar het reeds gewin was, met zulke mededingers te kunnen wedijveren.

Voor de eerste ren was een prijs bepaald van 50 *Friedrichsd'or*. De overwinnaar moest tweemaal de bovenhand hebben. Alleen paarden van het vaste land werden toegelaten. De lengte der baan was 425 pruissische roeden, of ruim 19 minuten.

Voor deze ren hadden zich aangeboden:

1. [illegible] driejarige merrie *Julletta*.

2. De graaf *von Hatzfeld*, met zijne zevenjarige merrie *Stag*, en.

3. De baron *van Heeckeren van Enghuizen*, met zijnen vijfjarigen hengst *Young Amphion*.

Bij het eerste rid, liet *Young-Amphion* zijne mededingers eene koplengte achter. Dit rid werd volbragt in 2 minuten 1 seconde. Bij het tweede, was *Julletta* in den beginne voor, en hield de bovenhand tot bij den distantiepaal. Hier ontwikkelde *Young-Amphion* zijne geheele kracht, en overwon met eene *paardslengte*, in een rid van 1 minut en 49 seconden, zoodat *Young-Amphion* den prijs won.

Tweede dag.

De prijs was 70 Friederichsdor; de lengte der baan 850 pruissische roeden of 39 minuten.

Bij deze ren hebben geloopen:

1 Van lord *Seymour*, de zevenjarige merrie *Miss Annette*, die reeds drie prijzen in dit jaar gewonnen heeft.

2 Van den baron *van Heeckeren van Enghuizen*, de overwinnaar van den vorigen dag *Young-Amphion*.

Het derde ingeschreven paard van den vicomte *Odoard* heeft niet medegedongen.

Bij de eerste ren won het *Miss Annette* met $1\frac{1}{2}$ koplengte. Dit rid duurde de 4 minuten en 21 seconden. Bij het tweede werd de beroemde *Miss Annette* door *Young-Amphion* geslagen, die haar eene paardslengte voor was. Deze ren duurde slechts 4 minuten en 1 seconde. Daar beide paarden dus eenmaal gewonnen hadden, moest een derde beslissend rid gedaan worden. In weerwil van alle inspanning door Miss *Annette* gedaan, die haren grooten roem ook hier wilde staande houden, werd zij echter door *Young-Amphion* geslagen met $1\frac{1}{2}$ paardslengte. Deze ren, die slechts 3 minuten en 28 seconden duurde, was voorzeker eene der belangrijkste, die ooit op onze renbaan gezien is, en tevens hoogst vereerend voor den baron *van Heeckeren*, die in korten tijd zijne stoeterij tot zulk eene hoogte gebragt heeft, dat zijne paarden (*Young-Amphion* is in zijne eigene stoeterij opgefokt) zich met Miss *Annette* van lord *Seymour* kunnen meten, niet alleen, maar dezelve overwinnen.

— De Hoog Wel Geb. Heer *J.* baron *van Pallandt* en de Hoog. Geb. Heer *L. N.* graaf *van Randwijck* hebben ons de dienst bewezen, ons twee onnaauwkeurigheden op te merken, welke in ons verslag van het verhandelde in de vergadering der Staten van Gelderland van den 8sten Augustus 1837 zouden zijn ingeslopen. Volgens Hun H. en Hoog Wel Geb.

I. Zijn het niet de *vier* heeren, welke het rapport der commissie hebben onderteekend, die het „*Overzigt en verslag, enz. enz.*" hebben doen drukken en ronddeelen; maar slechts *drie* derzelve, namelijk: de heeren *Haverkamp*, *de Virieu* en *van Nispen*, en niet de heer *van Randwijck*.

II. Heeft ook de heer *van Pallandt* zijne toestemming niet gegeven aan het doen drukken van het „*Vertoog aan den heer Gouverneur, enz. enz.*" van de minderheid der gemelde commissie.

Wij voldoen gaarne aan Hun H. en Hoog Wel Geb. verlangen, door dit als verbetering der onnaauwkeurigheid van ons verslag bekend te maken.

AMSTERDAM den 13den Augustus.

Beurs van 11 Augustus.

Er heerscht aan onze beurs stilstand in den handel der verschillende effekten, doordien weinig politiek nieuws is, hetwelk eenige beweging zou kunnen veroorzaken. Zelfs de Spaansche zaken gaan zoo traag, dat ook daarin geene beweging is. Er blijft overvloed van geld heerschen, en à $2\frac{1}{2}$ pCt. zijn posten te verkrijgen. Ook op de vreemde beurzen is het zeer stil; doch te Parijs en Frankfort geeft de handel in Spoorwegen [illegible], hetwelk hier op onze beurs het geval niet is.

Beurs van 12 Augustus.

Eene hoogst onbeduidende beurs; de tijdingen uit Spanje blijven onbelangrijk. Don *Carlos* houdt zich gedurig in de omstreken van Cantavieja op, en de Christino's slaan zijne bewegingen gade; dat is alles wat er sedert acht dagen voorgevallen is.

De Fransche dagbladen gewagen wel van eene ontbinding der Kamers, doch volgens particuliere berigten, wordt dit nog zeer in twijfel getrokken. Het spoedig vertrek van den heer *Camdutano* naar Madrid, brengt men met eene finantiële operatie in verband.

Blijvende prijzen ten $4\frac{1}{2}$ uur.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{7}{8}$, 5pCt. $100\frac{5}{8}$, kansbilletten $22\frac{1}{16}$; sijndicaat $93\frac{7}{8}$ à $\frac{3}{4}$; oude aandeelen handelmaatschappij 165 à $\frac{1}{4}$; 5 pCt. Oost-Indië $98\frac{3}{4}$

Spanje. Ardoins $20\frac{5}{8}$ à $\frac{9}{16}$.

Russische en Oostenrijksche schuldbrieven als gisteren.

Effecten-Societeit van 13 Augustus.

Men verspreidde heden zeer ongunstige tijdingen uit het Schier-eiland; het zoude namelijk aan *Zarateguy* gelukt zijn, zich met eene aanzienlijke magt bij die van don *Carlos* te voegen en deze gezamenlijke armee zoude de rigting naar Madrid genomen hebben. Ik geef u dit als gerucht; intusschen leden de Spaansche schuldbrieven daardoor, daar men weten wilde, dat de duiven-post met deze tijding te gelijk eenen achteruitgang van $\frac{3}{8}$ pCt. mede bragt.

Ook uit Portugal heeft men heden over Engeland zeer ongunstige berigten ontvangen; er heerschte te Lissabon veel gisting, veroorzaakt door nadeelige tijdingen van het binnenland; en men was bij het vertrek der brieven van jl. 31 Julij in de hoofdstad voor onlusten bezorgd. De stad zelfs wordt in staat van verdediging gebragt.

Fluctuatien der prijzen:

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{13}{16}$.

Spanje. Ardoins $20\frac{5}{8}$, $\frac{1}{16}$, 20; $19\frac{15}{16}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{13}{16}$, $19\frac{7}{8}$ gebleven.

Mengelwerk.

Partijschappen in Frankrijk.

Het is eene dagelijks meer en meer duidelijk wordende waarheid, dat alle partijdigheid het oordeel vervalscht en den mensch blind maakt, zoo dat hij niet ziet, wat aan de bereiding zijner oogmerken in den weg staat. Meermalen zijn die hinderpalen, ter volvoering van de plannen eener partij, wezenlijke weldaden, door een hooger dan menschelijk bestuur daargesteld, opdat het ijlhoofdige van vele plannen van partijzuchtige menschen daarop mogte schipbreuk lijden. Zoo miste het schot van eenen FIESCHI den hoofdpersoon, maar velde vele edele mannen van *Frankrijk*, en het schild der Voorzienigheid, dat onzigtbaar LODEWIJK PHILIPS beschermde, deed zoo veel te meer die hoogere magt erkennen, omdat door het geplengde bloed van enkelen de troon vaster staan zou, het regerend geslacht dieper wortelen zou in de harten der inwoners, en de partijschappen bevredigd mogten worden. Zoo miste het schot van ALIBAUD eveneens, en geen ander koningsmoorder *in petto* kon zich met meer gelukkigen uitslag vleijen. Maar het waren niet enkel de vuige en in het duister gesmeede aanslagen tegen het leven van eenen Koning, die *Frankrijk*, ondanks zich zelven, redden wilde van den kolk der omwentelingen, welke zoo zigtbaar voor alle onbenevelde vernuften verijdeld werden; het was even zoo gesteld met die aanslagen tegen de veiligheid van den staat, welke in het openbaar werden opgezet en aangevangen; de revolutionaire kampstrijd in 1832, die uit de straten van *Parijs* en van *Lyon* een akelige jammerkreet deed opgaan, door het gedonder van het geschut verdoofd, — de strooperijen der legitimistische factie in de Vendée, door eene Koningsdochter aangevoerd, die haar vaderland met burgerbloed drenkte en haren naam door haar geenszins onberispelijk levensgedrag met schande bedekte; en eindelijk de dolzinnige poging der Napoleontische partij te *Straatsburg* aangevangen, en met allerlei spot beloond; — al deze aanslagen werden eveneens verijdeld, en de verscheidene partijen genoopt, om zich te onderwerpen aan de wet der noodzakelijkheid; aan het leven onder de wet der nieuwe dynastie, die zich eerst met gepaste strengheid, later met lofwaardige goedertierenheid wreekte over al die pogingen, tot omverwerping van den Julij-troon te werk gesteld. Verblinding moest ophouden na zoodanige ontwapening der factien; de legitimisten behoorden in te zien, dat KAREL X door eigen dwaasheid zich het vertrouwen der natie had onwaardig gemaakt, en dat de terugkeer van zijn geslacht op den troon van *Frankrijk* eene voor den volke evenmin wenschelijke als voor de Pretendenten op dien troon eene mogelijke zaak was; de bloem der natie, (die niet rust bij de bezitters van adellijke titelaturen, maar bij de gegoedsten van den zoogenaamden derden stand, die de wezenlijke kern der natie is), kan nimmer vergeten, dat een Vorst op eigen gezag de regten des volks verloochende en vertrad, en zal dus nooit den terugkeer van het vervallen verklaarde geslacht der oudere Bourbons gedoogen. Een despotisch gezag, ondersteund door het jesuitismus, is, in de tegenwoordige eeuw het middel niet meer, om over een aan vrijheid en wet gehecht volk den meester te spelen. De republikeinen hebben met schade en schande wijzer kunnen worden, indien zij het geleerde willen onthouden, dat het oude Europische staten stelsel geenen republikeinschen regeringsvorm meer opnemen kan. De ontevredenen, die altijd droomen van den wapenroem van den grootsten krijgsman zijner eeuw, vergeten, dat de gelijkheid van naam niet de overërving van de verdiensten en gebreken van eenen persoon met zich brengt; ware dit zóó, hoevele NAPOLEONS zouden er dan wel niet maar in *Frankrijk*, maar in geheel *Europa*, zelfs in ons vaderland, gevonden worden; want ook daarin had de vreemde overheersching tot het aannemen van den naam des grooten dwingelands geleid. De hemel geve, dat zulks meer uit navolging eener grillige mode, dan uit kruiperij en vleijerij geschied zij: het laatste zou van de verbastering der natie, het eerste slechts van derzelver ongelukkige ziekte tot navolging van het vreemde getuigen!

Ondanks al de scherpe vermaningen en de bittere teleurstellingen, welke vooral de legitimistische partij, ondanks vereeniging van adelstand en geestelijkheid, moest ondervinden, blijft die partij even blind, en waant altijd in den triomf harer partij, de vrijheid en den roem van *Frankrijk* te hervinden, en aan dien triomf wordt dan alles te koste gelegd. Wat gaat het den adel en de geestelijkheid aan, of het bloed der burgers stroome, of *Europa* door eene nieuwe omkeering van *Parijs* in lichterlaaije vlam gezet worde, als de partij van het altaar en den troon maar zegeviert; als de witte lelievaan weer wappert van de Tuilerien, wie telt dan de slagtoffers van den strijd? Men vreest geene Kozakken, noch Russen, noch Pruissen, noch Oostenrijkers op nieuw het land te zien afloopen, en als sprinkhanen den

Vaderlandschen bodem te zien dekken; de witte vaan zal zegevierend wapperen, en de schande van 1815 zal worden uitgewischt, en *Belgiё*, dat heerlijke koningrijk van zeven jaren onderdom, dat ont stond uit de omwenteling van 1830, zal ingelijfd worden in het groote rijk, dat alleen onder de regering der legitimistische factie groot en gelukkig kan zijn! En tot dergelijke tastbare, eener bedaarde weder legging onwaardige dwaasheden en wanbegrippen, liet zich eene partij overhalen, die in aanzien, rijkdom en talenten voor den derden stand niet behoeft onder te doen. Ongelukkige verblindheid van eene partij, die boven eene hartelijke ineensmelting van inzigten en belangen, waardoor *Frankrijk* geducht tegenover geheel *Europa* staan zou, de verdeeling der bevolking verlangt, en aan eigene baatzuchtige bedoelingen de waardigheid van een groot volk opoffert, het vaderland aan vernieuwde bloedige tooneelen blootstelt, en het prijs geeft aan allerlei ellende van eenen burger-oorlog, en in die verblindheid voorbij ziet, dat er een gapende afgrond gereed is, om alle partijen te verzwelgen, en zij zelve het eerst daarin storten zal. V. T.

Gevangenissen in Engeland, Frankrijk en Noord-Amerika.

(*Vervolg en Slot.*)

Het is een zeer menschlievend en zeer nuttig werk, het aankomende geslacht te behoeden voor de gevaren die het omringen, partij te trekken zelfs van de eerste overtredingen, waartoe besmettende voorbeelden het verleidden, om het de heiligheid van pligt, de nuttigheid van den arbeid, en de voortreffelijkheid van een geregeld leven te leeren. Een tot dat doel ingerigt huis zou moeten streven, niet zoo zeer naar de verbetering, als wel naar de opvoeding der jeugdige gevangenen, en de opvoeding, om wezenlijk nuttig te zijn, zou, in vele gevallen, aan elk afzonderlijk, en niet aan allen te zamen, behooren gegeven te worden. Maar ook te dien aanzien mag het karakter van *gevangenis* niet uit het oog worden verloren. Indien gij aan de kinderen der armen een aangenaam verblijf aanbiedt, hun kleeding, voedsel, al de behoefte des levens geeft, lokt gij de nooddruftige standen uit, om geene zorg voor hun kroost te dragen, en alles op den staat te laten aankomen. Gevangenissen moeten immer eene straf blijven, ligter of zwaarder, naar gelang van jaren en misdrijf. Zorgt men niet voor de verbetering der jeugdige overtreders, zoo wordt de maatschappij het slagtoffer van hare eigene nalatigheid, en van de ondeugden welke ze heeft laten opschieten; dan moet zij al die menschen gadeslaan, vervolgen, vatten, opsluiten, en een groot gedeelte harer inkomsten wordt door dien droevigen post verslonden. En hetgeen dit nog betreurenswaardiger maakt, is, dat men, door gevangenissen in te rigten, gelijk de meeste der hedendaagsche, de hoop op verbetering verdrijft.

Dit hebben inzonderheid de Amerikanen begrepen, en derhalve twee nieuwe stelsels ingevoerd. De afzonderlijke opsluiting des nachts, en de gemeenschappelijke arbeid, met onverbreekbaar zwijgen; het stelsel van *Auburn* of *New-York* genaamd, dagteekent van de oprigting der gevangenis van *Auburn*. Het stelsel van *Philadelphia*, of dat van afzonderlijke opsluiting en arbeid, in volstrekte eenzaamheid, dag en nacht werd het eerst in het boethuis van *Philadelphia* ingevoerd; aanvankelijk (1829) gaf men den gevangenen in hunne cellen geen werk; op hun dringend verzoek heeft men hun dit toegestaan. Beide stelsels werken heilzaam in *Amerika*, maar het laatste heeft veel minder navolging gevonden dan het eerste. De bovenhand van het stelsel des zwijgens, of van *Auburn*, en de algemeene voorkeur welke men er tot nog toe aan geeft, moeten eigenlijk geweten worden aan de aanzienlijke winsten, die de arbeid der gevangenen oplevert. Velen evenwel beweren dat het andere stelsel weldra de overwinning zal behalen, vermits deszelfs zedelijke uitwerkselen bevredigender zijn.

Doctor JULIUS, na de Amerikaansche boethuizen te hebben zien werken, verklaart zich beslissend voor het stelsel van algeheele afzondering, en dringt bijzonder aan op de noodzakelijkheid van inspecteurs der gevangenissen, gekozen uit de aanzienlijkste mannen in den omtrek, ten einde dezelve dikwijls en onverwachts te bezoeken.

Het stelsel van *Auburn* heeft verscheidene bezwaren: de veroordeelden, zegt de heer SIBLY, leggen zich minder toe op hunnen arbeid of hun onderrigt, dan wel op het uitdenken van middelen om met elkander in verstandhouding te komen, en de wet van het zwijgen te ontduiken. Nieuwe kunstgrepen tegen die wet uitvinden, is zijne behendigheid aan zijne makkers te toonen, is ook de opzigters kwellen, is zich het genot van een ondeugend genoegen verschaffen." Wie zal ontkennen dat de pogingen van al die vereenigde hersenen welke er zoo veel belang bij hebben om in verstandhouding te geraken en zich te verstaan, aldra de oplettendheid der opzigters moeten overwinnen, en eene stomme taal uitvinden, even verstaanbaar voor hen als de gewone spraak?

De beroemde Amerikaansche welgever, EDUARD LIVINGSTON, erkent al de gebreken, die aan het stelsel van *Auburn* verknocht zijn. Hoe veel bewondering ook het voorkomen der gevangenen en de volmaakte orde, die in het huis heerscht, wekke; welke ernstige maatregelen men aanwende om alle gefluister en wenken tusschen de veroordeelden te verhinderen, het gedruisch der werktuigen, het geraas der hamers, veroorloven hun altijd een woord te uiten, hetwelk aan de opzigters ontsnapt; en de dag kan komen waarop dat woord een woord van opstand zijn zal, om met eenen elektrischen spoed van den eenen hoek tot den anderen te snellen. Het uitdeelen van slagen, als middel van bestraffing kan, door zijne verbelgende gruwzaamheid, dien dag verhaasten." Een der commissarissen, die de gevangenis van *Auburn* hebben bezocht, denkt eveneens: "Reeds zijn oproerige woorden, op stukjes leder geschreven, in het huis verspreid geworden. Altijd als de gevangenen er gelegenheid toe vinden, fluiten, zingen, vechten zij, vallen zij hunne opzigters aan en wonden ze. Een hunner genoegens bestaat in het bederven van hetgeen hun ter bewerking gegeven wordt." Men hoore ook den heer SAMUEL WOOD, directeur van het boethuis van *Philadelphia*, die vermeldt dat: "toen een enkele gevangene van *Auburn* hem herkend had, dit nieuws in een oogenblik door het geheele huis verspreid was."

De eenzame opsluiting belet alle verstandhouding tusschen de gevangenen, dwingt hen tot nadenken, en maakt hen vatbaar om eenmaal weder voor de maatschappij te leven. De kosten die vereischt worden om dit stelsel in werking te brengen, zijn zeer aanzienlijk, zonder twijfel; maar men moet ook niet vergeten, dat het stelsel van *Auburn* reeds aanleiding gegeven heeft tot klagten van vele kooplieden en fabriekanten, die zich, niet zonder reden, bezwaard vinden door de concurrentie, welke zij in de goedkoope nijverheid der gevangenissen ontmoeten.

De straf, in het boethuis van *Philadelphia* vertoont zich niet als eene wraakneming; zij is streng, maar niet gruwzaam; hard, maar niet geweldig. Wil de gevangene arbeiden, zich onderrigten, men geeft hem voortreffelijk voedsel, werk en boeken; is hij weerbarstig, zoo bekomt hij slechts de noodige levensmiddelen. Deze dwang kromt den hardnekkigsten wil. Voegen wij er bij dat de sterfte, gedurende zes en een half jaar, in het boethuis van *Philadelphia*, slechts 20 op 554 veroordeelden bedragen heeft; dat is, iets minder dan $\frac{3}{5}$ ten honderd. Alhoewel de afzonderlijke opsluiting minder aanzienlijke geldelijke opbrengsten oplevert, is het evenwel den heer BREBNER, directeur der gevangenis van *Glasgow*, welke volgens die van *Philadelphia* ingerigt is, gelukt, door middel van den arbeid der veroordeelden, 85 pCt. der kosten van zijn gesticht te dekken, gedurende de jaren 1833, 1834 en 1835.

Al de waarnemingen der geachtste mannen, die zich in *Europa* en *Amerika* met de verbetering der gevangenissen bezig hielden, loopen te zamen, om aan het boetstelsel met volkomen afzondering de voorkeur te geven. Wij leveren aan de overpeinzingen der denkers dit oppervlakkig overzigt van de gevangenissen in de drie voornaamste landen van vooruitgang: veel, zeker is er nog te wenschen overgebleven. Wat de verbetering der zeer jeugdige gevangenen betreft, zoo zijn het de Franschen, die er tot nog toe het meest aan hebben gedaan. Aan de Engelschen moet men de beste onderzoeken (*inquiries*) naar die onderwerpen vragen. Wat eindelijk de materiele inrigting van het boethuis aangaat, schijnt de gevangenis van *Philadelphia*, zoo al niet het doel te hebben bereikt, er ten minste het naast bij te zijn gekomen.

DRUKFOUT.

In eenige exemplaren van ons vorig nommer, is in het artikel 's Gravenhage bij de opgave der benoemingen van districts-commissarissen eene drukfeil ingeslopen. In het laatste gedeelte staat: district-*Klaar*, moet zijn: district-*Veluwe*.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 13 Aug. 2 El 4 Palm 0 Duim; gewassen 1 Duim gevallen 0 D.
Den 14 Aug. 2 El 3 Palm 4 Duim; gewassen 0 Duim gevallen 6 D.

2°. Een daaraan grenzend HUISJE, uitkomende in de Langstraat, te zamen gebragt op . . . *f* 4037,00
3°. Een geheel nieuw en sterk gebouwd PAKHUIS, en ruimen ZOLDER, achter de voorgaande perceelen.
4°. Een dito GEBOUW, ingerigt tot zes woningen, te zamen op . . . *f* 2650
5°. De 4 perceelen in massa op . . . » 6626

Nader onderrigt ten kantore van den Notaris *GODEFROIJ*, te *Arnhem*.

---

§ † † De erfgenamen van Vrouwe *G. A. DUMBAR*, weduwe van den Heer Mr. *B. J. YSSEL DE SCHEPPER* en van haren genoemden vooroverledenen echtgenoot, zijn voornemens na bekomene authorisatie van de Regtbank van Eersten Aanleg te *Deventer*, door het ministerie van den Notaris Mr. *H. W. VAN MARLE* en ten overstaan van het Vredegeregt van het Kanton *Deventer*, op nader te bepalen tijd en plaats te *Deventer* te verkoopen:

1°. Een ERVE en HUIS te *Deventer* in de Polstraat, door wijlen Mevrouw *DE SCHEPPER* bewoond geweest.
2°. Een [illegible] aldaar in de Groote Overstraat in een gang.
3°. Een TUIN over den IJssel in de gemeente *Deventer*, op den hoek van de tweede Vonderstraat.
4°. Het ERVE GROOT OOSTERHUIS onder *Diepenveen*.
5°. Het ERVE GROOT LINGEVEEN mede onder *Diepenveen*.
6°. Twee tienden, de *Douweler* en *Rattings* tienden genaamd, gaande uit de landen onder *Diepenveen*.
7°. Het ERVE *Barget* met eenige daarbij liggende landerijen onder *Wilp* en *Twello*.
8°. Een Akkermaalsbosch de *Borne* genaamd, onder *Voorst*.
9°. De onverdeelde helft van een stuk Weideland, het *Stuwland* genaamd, in de Wolbroeken onder *Olst*.
10°. Een Akkermaalsbosch, het *Drostenland* genaamd, aan de Hengforderstraat onder *Olst*.
11° Twee en een halve WAREN in de Hengforder Weerden onder *Olst*.
12°. Het BUITENGOED *WIJNBERGEN*, onder *Olst*.
13°. Een Kamp Bouwland, Akkermaalsbosch en een stuk Veldgrond de *Rabbeld* genaamd, onder *Olst*.

N°. 12 en 13 zullen ook in massa geveild worden.

Voorts zullen mede afzonderlijk worden verkocht eenige perceelen Eiken — Beuken — en Dennen Boomen, staande op het gemelde BUITENGOED *WIJNBERGEN*.

---

† † † De Notaris Mr. *JB. NIJHOFF*, residerende te *Arnhem*, zal, op Woensdagen den 23sten Augustus en den 6den September 1837, telkens des middags ten 12 ure, in het Logement, *het Kromhout*, te *Brummen*, publiek op hoogen doen inzetten, en finaal aan den meestbiedende verkoopen:

De voor weinig jaren geheel nieuw aangelegde alleraangenaamste, voor Zomer- en Winter-verblijf volkomen geschikte BUITENPLAATS, de *Veenakker* genaamd, gelegen genoegzaam in de kom van het vrolijke dorp *Brummen*, in *Gelderland*, aan den Staatweg van *Arnhem* op *Zutphen*, bestaande in een kapitaal hecht en sterk HEERENHUIS, waarin 3 groote BENEDEN- en 5 dito BOVENKAMERS, MEIDENKAMER, ruime ZOLDER, en KEUKEN, WEL-POMP, REGENBAK en verdere GEMAKKEN; eene met het kapitale huis vereenigde STALLING, SCHUUR, en BERGPLAATS, MOESTUIN, exquise VRUCHTBOOMEN, WANDEL-PARTIJEN, met Heesters en Opgaande Boomen beplant, voorts eenig BOUWLAND, en eene extense WEIDE achter het huis, insgelijks met Plantsoen en Wandelingen omringd; alles aan elkander gelegen, en te zamen groot 3 Bunders, 7 Roeden en 40 Ellen; Kadastraal-Sectie G, van en met N°. 553 tot en met N°. 559.

Een en ander te aanvaarden den 1sten November aanstaande.

Nadere informatien en kennis der veilconditien, zijn te bekomen ten kantore van den genoemden Notaris *NIJHOFF*, terwijl de bezigtiging dagelijks kan plaats hebben, mits daartoe vooraf aanvrage doende, de aan het huis zelve, Zon- en Feestdagen uitgezonderd.

---

† † † Op Dingsdag den 29sten Augustus 1837 en volgende dagen, des morgens ten 10 ure, zal men, in de Gemeente van *Baarn*, voor, of in het Lokaal der Inlandsche Tapijt-Fabrijk, ten overstaan van den Notaris *FRANS PEN*, residerende te *Baarn*, bij openbare veiling, aan den hoogstbiedende of eerstmijnende verkoopen:

1°. Een ROSMOLEN voor twee Paarden, door welke onderscheidene werktuigen in beweging kunnen gebragt worden.
2°. Een compleet in orde zijnde toestel, tot het stellen en slaan van Dessijn-kaarten voor Weef-machines *à la Jacquart*, bestaande in twee LEES- en eene SLAG-MACHINE, benevens verder toebehooren.
3°. Negenendertig stuks goed geconserveerde, accuraat werkende WEEFGETOUWEN, waarbij 2 voor Tapijten, *Haute lice à la Savonnerie*, — 19 voor gefigureerd met Pool of Moket Tapijtwerk, — 3 voor Schotsch of Kidderminster, alle met Machine *à la Jacquart* voorzien.
4°. Voor Tapijtgoed, genaamd *Pied Court*, 4 voor Karpetten, 4 voor Gonje en 1 voor Franjes.
5°. Circa 250 Stellen DESSIJN-KAARTEN, met derzelver geruiten Teekening en alle van zeer fraaije, in smaak uitmuntende Dessijnen, benevens eene partij Koorden, Sempel, Gonje en andere Kammen.
6°. De GEREEDSCHAPPEN tot eene complete VERWERIJ, bestaande in groote Koperen en dito Vertinde VERFKETELS, een looden BLAAUWKUIP enz., mitsgaders een voorraad van VERFWAREN.
7°. Eene partij Exquise Engelsche WOLKAMMEN met drie en vier rijen tanden, Kambakken, platen tot Engelsche Kampotten, enz.
8°. Een WOLF of DUIVEL voor wol, met eene SCHROBBEL-MACHINE, een SNORMOLEN, een KLOPHORD en eene KALANDER met drie Pokhouten rollen.
9°. Twee buitengewoon fraaije DRAAIBANKEN met toebehooren, SCHAAFBANKEN, en vele andere Draaijers, Timmermans en Smids-gereedschappen.
10°. Een WAGENTJE op riemen, twee BOERENWAGENS en een RIJKARRETJE, benevens TUIGEN en verdere STAL-GEREEDSCHAPPEN.
11°. Allerhande KANTOOR-BEHOEFTEN, als BOEKENKASTEN, LESSENAARS, SCHRIJFTAFELS, STOELEN, een accuraat gaand STAAND-HOROLOGIE, enz.
12°. Eene BRANDSPUIT of SPROEIJER, van *Belder en Comp.* en eene HAND-BRANDSPUIT op Kruiwagen, benevens Lederen BRAND-EMMERS, LANTARENS, enz.
13°. Een aanzienlijke partij geverfde en ongeverfde SAIJETTE, WOLLE, PEEL en andere GARENS, benevens eenige afgewerkte KARPETTEN, BEDKLEEDJES, enz.

Terwijl eindelijk alsmede nog in het openbaar zullen verkocht worden, de WERKTUIGEN en GEREEDSCHAPPEN van eene MACHINE en HANDKAARDENMAKERIJ, bestaande in trek-, Wals, Krook- en Steek-Machine met toebehooren, Slijp en Rek-Apparaten, Lederen Schaaf-Machine, eenig Kaardendraad, Planken voor Schrobbels, Kaarden voor Hand- en Machinaal werk, benevens meer andere voorwerpen, als: Koperen Gieters, Fleschen, Jagt- en andere Wielen, enz.

Alle welke goederen van den 21sten tot en met den 26sten Augustus, van des morgens 9 tot des namiddags 4 uren voor ieder zullen te zien zijn, terwijl de Catalogussen acht dagen voor den verkoopdag verkrijgbaar zullen zijn, zoo ten Kantore van den voornoemden Notaris *PEN*, als in het Fabriek-gebouw te *Baarn*, mitsgaders bij den Heer *J. H. SMAALE Junior*, in de Warmoesstraat No. 33, te *Amsterdam*, tegen betaling van 15 cents voor de armen.

Uit de hand te Koop

Een PHAËTON met Lederen kap, naar den laatsten smaak bewerkt; een TILBURY, en een KARRETJE, op vederen. — Te bevragen bij den Mr. Wagenmaker *J. H. SPARMAKERING*, buiten de Velper-Barrière te *Arnhem*.

---

† § † *D. JACOBOWITZ*, Bontwerker alhier, berigt het geëerd publiek, dat hij thans op de Rotterdamsche Kermis is, en na zijne terugkomst alhier weder van alle NIEUWMODISCHE RUSSISCHE PELTERIJEN zal voorzien zijn.

---

† § † De ondergeteekende maakt hiermede zijnen geëerden begunstigers bekend, dat hij zijne LITHOGRAPHIE *VERPLAATST HEEFT* in de Oeverstraat, Wijk B. N°. 37, schuin tegenover de Kortestraat.

Ph. DUNSÉ.

*** *J. F. THIEME* te *Nijmegen*, heeft alom opengesteld de inteekening op de uitgaven eener Nederlandsche vertaling van Dr. G. H. SCHUBERT'S REISE DURCH DAS SÜDLICHE FRANKREICH UND [illegible] welke [illegible] van D^s. [illegible] te *Hemmen* en onder toezigt van Z. W. E. W. zal geschieden, in 3 groot 8vo. deelen ieder van nagenoeg 20 vel druks, tegen 12 cts. de 16 pagina's.

Berigt en lijst van Inteekening zijn alom gratis te bekomen.

Gemelde uitgever heeft heden insgelijks verzonden: *Engelsch leesboek in proza en poezij, bijeen verzameld door* D. BOMHOFF HZN. tweede stukje (poezij) à *f* 1.

Behalve het voormelde, hetwelk met het 1ste stukje (proza) een geheel vormt, is bij gezegden Boekdrukker in het licht verschenen, *ten dienste van het onderwijs in de Engelsche taal:*

Een *Woordenboek* in 2 deelen à *f* 10. — Eene *Spraakkunst* à *f* 2-40.

Eene *verzameling van opstellen ter vertaling in het Engelsch* à *f* 1. en eene *Handleiding voor hen die in korten tijd de Engelsche taal willen leeren spreken en schrijven* à *f* 0.65. — Al deze werken zijn zamengesteld door de H. H. D. BOMHOFF HZN., H. ELLOYD en D. WILKE.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.